

Sygn. akt IV P 115/14

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 8 grudnia 2015 roku

Sąd Rejonowy w Piotrkowie Trybunalskim IV Wydział Pracy i Ubezpieczeń Społecznych

w składzie:

Przewodniczący:	SSR Marcin Wojciechowski
Protokolant:	st. sekr. sądowy Ewa Adaszek

po rozpoznaniu w dniu 24 listopada 2015 roku w Piotrkowie Trybunalskim

sprawy z powództwa M. W.

przeciwko Ł. Z. (1) prowadzącemu działalność pod nazwą Przedsiębiorstwo (...) Ł. Z. (1) w G.

o wynagrodzenie

1.zasądza od pozwanego Ł. Z. (1) prowadzącego działalność pod nazwą Przedsiębiorstwo (...) Ł. Z. (1) w G. na rzecz powoda M. W. kwotę 5940,00 PLN (pięć tysięcy dziewięćset czterdzieści złotych) tytułem niewypłaconych diet i ryczałtów za noclegi z ustawowymi odsetkami od dnia 27 lutego 2014 roku do dnia zapłaty,

2.oddala powództwo w pozostałej części,

3. nakazuje pobrać od pozwanego Ł. Z. (1) prowadzącego działalność pod nazwą Przedsiębiorstwo (...) Ł. Z. (1) w G. na rzecz Skarbu Państwa -Sądu Rejonowego w P. T.. kwotę 1200,47 PLN (jeden tysiąc dwieście złotych czterdzieści siedem groszy) tytułem zwrotu części wydatków poniesionych tymczasowo przez Skarb Państwa w toku postępowania od uwzględnionej części powództwa,

4.zwalnia powoda M. W. od obowiązku zwrotu na rzecz Skarbu Państwa – Sądu Rejonowego w P. T.. części wydatków poniesionych tymczasowo w toku postępowania od oddalonej części powództwa .

Sygn. akt IV P 115/14

UZASADNIENIE

Pozwem z dnia 23 lipca 2014 roku powód M. W. wniósł o zasądzenie od pozwanego Ł. Z. (2) kwoty 7560,00 PLN tytułem diet za podróże służbowe.

Wnioskodawca wskazał, iż w styczniu i lutym odbył trzy podróże do Hiszpanii za które to nie otrzymał diet.

Pozwany nie uznał powództwa i na rozprawie w dniu 2 września 2015 roku wniósł o jego oddalenie.

Stanowisko to pozwany uszczegółowił w odpowiedzi na pozew, która wpłynęła do akt sprawy w dniu 3 września 2015 roku.

W toku postępowania powód wskazał, iż pozwany nie wypłacił mu należnych diet i ryczałtów za noclegi.

Sąd Rejonowy ustalił, co następuje:

M. W. w dniu 11 stycznia 2014 roku zawarł z Ł. Z. (1), prowadzącym działalność gospodarczą pod nazwą Przedsiębiorstwo (...) w G., umowę o pracę na czas określony do dnia 11 marca 2014 roku zgodnie z którą powód miał świadczyć pracę jako kierowca w transporcie międzynarodowym

W dniu 11 stycznia 2014 roku powód wyjechał do Hiszpanii, skąd wrócił w dniu 23 stycznia 2014 roku. Następny kurs do Hiszpanii miał miejsce w okresie od 25 stycznia 2014 roku do dnia 6 lutego 2014 roku.

W okresie 17 lutego do dnia 26 lutego 2014 roku wnioskodawca odbył ostatni kurs do Hiszpanii, po czym zakończył zatrudnienie u pozwanego

- okoliczności bezsporne –

W trakcie podróży do Hiszpanii powód poinformował pracodawcę, że został okradziony i brakuje mu pieniędzy na podróż powrotną.

- dowód: zeznania świadka T. Z. – k. 18v -19.

Pracodawca w dniu 3 lutego 2014 roku przesłał do powoda kwotę 903,54 € - 4.000,00 PLN.

- dowód: zeznania świadka T. Z. – k. 18v -19.

kopia dokumentu przekazu – k. 25

Kwotę 452,37 € powodowi przesłała w dniu 4 lutego 2014 roku także jego małżonka A. W..

- dowód: kopia dokumentu przekazu – k. 29

zeznania świadka A. W. – k.43v;

Powód nie rozliczył się z powyższej kwoty:

- dowód: zeznania świadka T. Z. – k. 18v -19.

Zgodnie z listą płac za miesiąc luty 2014 roku powodowi przysługiwało jedynie wynagrodzenie w kwocie 1.740,00 PLN brutto.

.- dowód: kopia list płac – k 9.

Pozwany nie prowadził ewidencji czasu pracy powoda. Nie prowadził także ewidencji kwot wypłacanych pracownikom.

- okoliczność bezsporna -

Z tytułu podróży w okresie od 11 stycznia 2014 roku do dnia 23 stycznia 2014 roku M. W. przysługiwały:

- diety z tytułu podróży zagranicznych 2.415,80 PLN

- diety z tytułu podróży krajowych 30,00 PLN

- ryczałty za noclegi w trakcie podróży służbowych 1.848,62 PLN

Z tytułu podróży w okresie od 25 stycznia 2014 roku do dnia 6 lutego 2014 roku M. W. przysługiwały:

- diety z tytułu podróży zagranicznych 2.163,04 PLN

- diety z tytułu podróży krajowych 30,00 PLN

- ryczałty za noclegi w trakcie podróży służbowych 1.674,60 PLN

Z tytułu podróży w okresie od 17 lutego 2014 roku do dnia 26 lutego 2014 roku M. W. przysługiwały:

- diety z tytułu podróży zagranicznych 1.778,67 PLN

- diety z tytułu podróży krajowych 30,00 PLN

- ryczałty za noclegi w trakcie podróży służbowych 1.339,23 PLN

Powodowi zostały wypłacone w trakcie zatrudnienia kwoty:

3.500,00 PLN tytułem rozliczenia trzech wyjazdów do Hiszpanii

4.000,00 PLN przelana w dniu 3 lutego 2014 roku.

Za okres zatrudnienia zgodnie z umową o pracę powodowi przysługiwało wynagrodzenie w kwocie netto 2.130,53 PLN.

Pracodawca nie wypłacił powodowi kwoty 5.940,49 PLN.

- dowód: opinia biegłej z zakresu księgowości D. G. – W. – k. 95 – 102.

Dokonując oceny zgromadzonego w sprawie materiału dowodowego oraz ustaleń faktycznych w niniejszej sprawie należało wskazać, iż część okoliczności istotnych dla rozstrzygnięcia sprawy należy do bezspornych.

Do tej kategorii należą dowody będące dokumentami przedstawionymi przez strony oraz okoliczności takie jak fakt zatrudnienia powoda przez pozwanego, wyjazdy powoda do Hiszpanii w ramach podróży służbowej, przesłanie środków powodowi do Hiszpanii przez pozwanego oraz przez małżonkę powoda, nie prowadzenie przez pozwanego ewidencji czasu pracy powoda, jego wyjazdów służbowych, ewidencji wypłat dokonywanych pracownikom oraz nie rozliczenie się powoda z otrzymanej kwoty 4.000,00 PLN.

Kwestią która ma wpływ na ocenę wiarygodności stron jest okoliczność związana ze wskazywaną przez powoda kradzieżą w Hiszpanii.

Zarówno powód jak i pozwany podnosili, iż miało to miejsce w trakcie trzeciego wyjazdu powoda do Hiszpanii po tym zdarzeniu doszło do rozwiązania stosunku pracy między nimi.

Należy wskazać, iż przekazy pieniędzy do powoda miały miejsce w dniach 3 i 4 lutego 2014 roku, a więc w czasie drugiego wyjazdu. Skutkuje to ustaleniem, iż po tym zdarzeniu miał miejsce jeszcze jeden wyjazd powoda. Okoliczność ta ma istotne znaczenie dla oceny twierdzeń pozwanego o wypłacie powodowi wszystkich należności.

Dokonując oceny pozostałych dowodów zgromadzonych w sprawie za niewiele wnoszące należało uznać zeznania świadka S. W..

Większe znaczenie miały zeznania świadka T. Z., który potwierdził fakt zatrudnienia powoda, jego wyjazdy do Hiszpanii oraz fakt zgłoszenia przez powoda kradzieży i związanego z tym przesłania mu środków pieniężnych przez pracodawcę.

Szczególne znaczenie dla ustaleń w niniejszej sprawie ma opinia biegłej z zakresu księgowości D. W., która w szczegółowej opinii opartej na wydrukach z kart kierowcy powoda dokonała wyliczeń zarówno należnych powodowi diet jak i ryczałtów i wariantowo odniosła to do otrzymanych przez powoda kwot. W opinii uzupełniającej biegła dokonała także wyliczeń zgodnie z twierdzeniami pozwanego dotyczącymi tzw. kilometrówki jako podstawy obliczenia wysokości należnych kwot.

W ocenie Sądu powyższa opinia jest jasna zupełna i logiczna, szczegółowo odpowiada na zadane biegłej pytania, a tym samym może stanowić podstawę ustaleń w niniejszej sprawie.

Sąd Rejonowy ustalił, co następuje:

Roszczenia powoda są zasadne w części.

W niniejszej sprawie powód M. W. wniósł o zasądzenie od pozwanego Ł. Z. (2) kwoty 7560,00 PLN tytułem diet za podróże służbowe. W toku postępowania podniósł także, iż w powyższej kwocie mieszczą się niewypłacone ryczałty za noclegi.

Pozwany odnosząc się do roszczeń pozwu podniósł, iż z powodem ustalił, iż będzie mu wypłacane wynagrodzenie wg. kilometrówki tj. 50 groszy za kilometr przejechanej trasy i w tak obliczonej kwocie mieścić się będzie zarówno wynagrodzenie jak i należne diety i ryczałty. Podniósł, iż w taki sposób naliczone kwoty zostały wypłacone powodowi w całości.

Odnosząc powyższe twierdzenia do zgromadzonego w sprawie materiału dowodowego należało stwierdzić, iż stanowisko powoda jest zasadne w części, stanowisko pozwanego jest błędne w całości.

Odnosząc się do twierdzenia pozwanego dotyczące ustalenia wysokości należnych powodowi kwot od tzw. kilometrówki czyli ustalenia ich wysokości w oparciu o iloraz liczby przejechanych w trakcie podróży kilometrów i stawki za kilometr w wysokości 50 groszy należy wskazać, iż w ocenie Sądu powyższe ustalenia stron są bezskuteczne bowiem przewidują one warunki gorsze dla pracownika niż wynikające z regulacji zawartej w Rozporządzeniach Ministra Pracy i Polityki Społecznej z dnia 19 grudnia 2002 r. w sprawie wysokości oraz warunków ustalania należności przysługujących pracownikowi zatrudnionemu w państwowej lub samorządowej jednostce sfery budżetowej z tytułu podróży służbowej na obszarze kraju, z dnia 19 grudnia 2002 r. w sprawie wysokości oraz warunków ustalania należności przysługujących pracownikowi zatrudnionemu w państwowej lub samorządowej jednostce sfery budżetowej z tytułu podróży służbowej poza granicami kraju obowiązujące w czasie zatrudnienia powoda, a mające zastosowanie zgodnie z art. 21a ustawy o czasie pracy kierowców w związku z art. 77⁵ k.p.

Normy wynikające z powyższych rozporządzeń mają w stosunku do powoda charakter ius cogens, czyli strony mogą ustalić warunki lepsze dla pracownika, nie mogą ustalić warunków gorszych. W przypadku ustalenia warunków gorszych zastosowanie będą miały normy i stawki wynikające z powyższych rozporządzeń.

Istotnym jest także, to że pozwany nie wykazał, by wypłacił kwoty zgodne ze swoimi twierdzeniami. Pozwany nie prowadził ewidencji wypłacanych pracownikom kwot, nie były one przekazywane powodowi przelewem bankowym, nie było także list płac i pokwitowań wypłat gotówkowych.

Dlatego też należało wskazać, iż podstawą ustaleń należnych powodowi diet były stawki wynikające z powyższych rozporządzeń, nie zaś stawki umówione. Dlatego też wariant opinii biegłej D. W. oparty na twierdzeniach pozwanego dotyczących kilometrówki nie mógł mieć zastosowania w ni niniejszej sprawie.

W ocenie Sądu powodowi przysługiwał także ryczałt za noclegi.

Ustawodawca od dnia 3 kwietnia 2010 roku wprowadził w ustawie o czasie pracy kierowców autonomiczną definicję podróży służbowej kierowcy jako każdego zadania służbowego polegającego na wykonywaniu na polecenie pracodawcy:

a) przewozu drogowego poza siedzibę pracodawcy lub

b) wyjazdu poza siedzibę pracodawcy, w celu wykonania przewozu drogowego (art. 2 pkt 7 ustawy o czasie pracy kierowców).

Należy wskazać, iż praca powoda spełnia powyższe warunki, tak więc w przypadku powoda mamy do czynienia z podróżą służbową kierowcy.

W art. 21a ustawy o czasie pracy kierowców przyjęto zaś, że kierowcy w podróży służbowej przysługują należności na pokrycie kosztów związanych z wykonywaniem tego zadania służbowego, ustalone na zasadach określonych w przepisach art. 77⁵ § 3 - 5 k.p.

Jednym z takich kosztów jest koszt noclegu w trakcie podróży służbowej.

W prawie unijnym obowiązuje rozporządzenie (WE) nr 561/06 Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 15 marca 2006 r. w sprawie harmonizacji niektórych przepisów socjalnych odnoszących się do transportu drogowego oraz zmieniające rozporządzenia Rady (EWG) nr 3821/85 i (WE) 2135/98, jak również uchylające rozporządzenie Rady (EWG) nr 3820/85 (Dz.U.UE.L. 2006 Nr 102, s. 1). Rozporządzenie nr 561/06 -zgodnie z art. 288 Traktatu o funkcjonowaniu Unii Europejskiej (Dz.U. z 2004 r. Nr 90, poz. 864/2) -ma zasięg ogólny, wiąże w całości i jest bezpośrednio stosowane we wszystkich państwach członkowskich. Rozporządzenie unijne jest aktem nadrzędnym nad aktami prawa krajowego i uchyla niezgodne z nim przepisy prawa krajowego. W sprawach regulowanych rozporządzeniem państwo członkowskie nie może mieć własnych regulacji, nawet gdyby ograniczały się do powtórzenia treści zawartych w rozporządzeniu. Zgodnie z art. 1 rozporządzenia nr 561/06, ustanawia ono przepisy dotyczące czasu prowadzenia pojazdu, przerw i okresów odpoczynku kierowców wykonujących przewóz drogowy rzeczy i osób w celu ujednoczenia warunków konkurencji pomiędzy poszczególnymi rodzajami transportu lądowego, zwłaszcza w odniesieniu do sektora transportu drogowego oraz w celu poprawy warunków pracy i bezpieczeństwa drogowego. Ma na celu także przyczynienie się do polepszenia metod monitorowania i egzekwowania przepisów przez państwa członkowskie oraz poprawy warunków pracy w transporcie drogowym. Rozporządzenie ma zastosowanie do wszystkich kierowców transportu drogowego, a nie tylko do kierowców będących pracownikami, przy czym należy podkreślić, że środki nim przewidziane w zakresie warunków pracy nie powinny naruszać prawa pracodawców i pracowników do przyjęcia, w układach zbiorowych lub w inny sposób, przepisów korzystniejszych dla pracowników (pkt 5 preambuły). W art. 4 rozporządzenia nr 561/06 przyjęto definicje podstawowych pojęć, między innymi dziennego (regularnego i skróconego) okresu odpoczynku (lit. g) oraz tygodniowego (regularnego i skróconego) okresu odpoczynku (lit. h). Według art. 8 ust. 8 rozporządzenia nr 561/06, jeżeli kierowca dokona takiego wyboru,ienne okresy odpoczynku i skrócone tygodniowe okresy odpoczynku poza bazą można wykorzystywać w pojeździe, o ile posiada on odpowiednie miejsce do spania dla każdego kierowcy i pojazd znajduje się na postoju.

Przedmiotem regulacji rozporządzenia nr 561/06 w żadnym zakresie nie jest wynagrodzenie za pracę kierowców będących pracownikami, czy inne świadczenia przysługujące im w związku z pracą. Nie wynika to z treści przepisów rozporządzenia i ich funkcji. Podstawą prawną wydania tego rozporządzenia jest art. 91 Traktatu o funkcjonowaniu Unii Europejskiej, upoważniający do wydawania aktów dotyczących wspólnej polityki transportowej (art. 90 Traktatu), w szczególności ustanawiających środki pozwalające polepszyć bezpieczeństwo transportu. Przede wszystkim zaś -zgodnie z art. 153 ust. 5 Traktatu o funkcjonowaniu Unii Europejskiej -wyłączona jest możliwość regulowania w drodze aktów unijnego prawa pochodnego wynagrodzeń za pracę rozumianych jako wszelkiego rodzaju należności przysługujących pracownikowi od pracodawcy z tytułu zatrudnienia. Powyższe oznacza, że art. 8 ust. 8 rozporządzenia nr 561/06 dotyczą możliwości wykorzystania przez kierowcę dziennego (także tygodniowego) skróconego (ale już nie tygodniowego regularnego) odpoczynku w pojeździe (w kabinie samochodu), jeżeli dokona on

takiego wyboru, pod warunkiem, że pojazd posiada odpowiednie miejsce do spania dla każdego kierowcy i znajduje się na postoju. Przepisy te nie dotyczą natomiast uprawnień w zakresie przysługiwania kierowcy od pracodawcy należności na pokrycie kosztów wyjazdów poza bazę w celu wykonywania pracy (podróży służbowych); nie mogą więc służyć ocenie przesłanek takich uprawnień, w szczególności przesłanek przysługiwania ryczałtu za nocleg.

Kwestią wykładni pojęcia bezpłatnego noclegu zajął się Sąd Najwyższy wskazując w uchwale z dnia 12 czerwca 2014 roku w sprawie II PZP 1/14, że „ Zapewnienie pracownikowi - kierowcy samochodu ciężarowego odpowiedniego miejsca do spania w kabinie tego pojazdu podczas wykonywania przewozów w transporcie międzynarodowym nie stanowi zapewnienia przez pracodawcę bezpłatnego noclegu w rozumieniu § 9 ust. 4 rozporządzenia

Ministra Pracy i Polityki Społecznej z dnia 19 grudnia 2002 r. w sprawie wysokości oraz warunków ustalania należności przysługujących pracownikowi zatrudnionemu w państwowej lub samorządowej jednostce sfery budżetowej z tytułu podróży służbowej poza granicami kraju (Dz.U. Nr 236, poz. 1991 ze zm.), co powoduje, że pracownikowi przysługuje zwrot kosztów noclegu na warunkach i w wysokości określonych w § 9 ust. 1-3 tego rozporządzenia albo na korzystniejszych warunkach i wysokości, określonych w umowie o pracę, układzie zbiorowym pracy lub innych przepisach prawa pracy.

Wывód prawny zawarty w uzasadnieniu powyższej uchwały ma w pełni zastosowanie w niniejszej sprawie i argumentacja w nim zawarta prowadzi do wniosku, iż na pozwanym pracodawcy spoczywał obowiązek zapewnienia powodowi bezpłatnego noclegu w trakcie wykonywania podróży służbowych. W przypadku zaś braku przedstawienia przez kierowcę rachunków za hotele, motele w których korzystał z noclegu pracownikowi przysługuje ryczałt w wysokości 25 % diety.

Ryczałty te winny być naliczane w oparciu o normatywne stawki diet a nie umówione przez strony jak już wyżej wykazano.

W oparciu o powyższe normy i zasady wyliczenia należnych powodowi kwot dokonała biegła D. W. wskazując, iż:

Z tytułu podróży w okresie od 11 stycznia 2014 roku do dnia 23 stycznia 2014 roku M. W. przysługiwały:

- diety z tytułu podróży zagranicznych 2.415,80 PLN
- diety z tytułu podróży krajowych 30,00 PLN
- ryczałty za noclegi w trakcie podróży służbowych 1.848,62 PLN

Z tytułu podróży w okresie od 25 stycznia 2014 roku do dnia 6 lutego 2014 roku M. W. przysługiwały:

- diety z tytułu podróży zagranicznych 2.163,04 PLN
- diety z tytułu podróży krajowych 30,00 PLN
- ryczałty za noclegi w trakcie podróży służbowych 1.674,60 PLN

Z tytułu podróży w okresie od 17 lutego 2014 roku do dnia 26 lutego 2014 roku M. W. przysługiwały:

- diety z tytułu podróży zagranicznych 1.778,67 PLN
- diety z tytułu podróży krajowych 30,00 PLN
- ryczałty za noclegi w trakcie podróży służbowych 1.339,23 PLN

Powodowi zostały wypłacone w trakcie zatrudnienia kwoty:

3.500,00 PLN tytułem rozliczenia trzech wyjazdów do Hiszpanii

4.000,00 PLN przelana w dniu 3 lutego 2014 roku.

Za okres zatrudnienia zgodnie z umową o pracę powodowi przysługiwało wynagrodzenie w kwocie netto 2.130,53 PLN.

Do tak ustalonych kwot biegła odniosła kwotę wynagrodzenia wypłaconą powodowi w wysokości 3.500,00 PLN oraz wariantowo kwotę 4000 PLN przesłaną powodowi do Hiszpanii.

Z uwagi na to, iż powód nie rozliczył się z pozwanym z powyższej kwoty ani nie przedkładając rachunków, ani oświadczenia co do wydatkowania tej kwoty należało uznać, iż winna ona być zaliczona na poczet należnych powodowi diet i ryczałtów.

Pozwoliło to ustalić, iż pozwany pracodawca nie wypłacił powodowi kwoty 5.940,49 PLN.

Taką też kwotę Sąd zasądził na rzecz powoda oddalając powództwo w pozostałej części.

Biorąc pod uwagę wynik postępowania Sąd obciążył pozwanego obowiązkiem zwrotu części wydatków poniesionych tymczasowo przez Skarb Państwa w toku postępowania, odpowiadającej proporcjonalnie uwzględnionej części powództwa.

Powód został zwolniony od powyższego obowiązku.

.